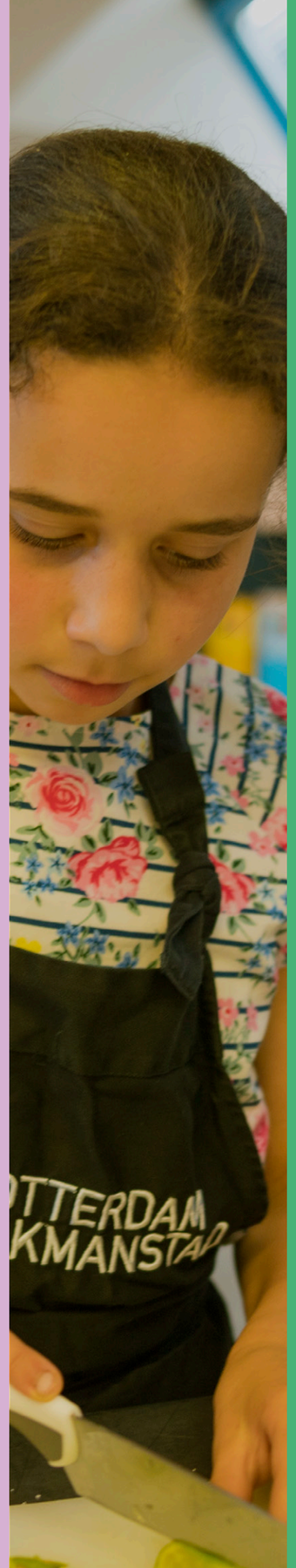

Van buiten naar binnen

JAARVERSLAG 2019–2020

ROTTERDAM
VAKMANSTAD

Van buiten naar binnen

JAARVERSLAG 2019–2020

ROTTERDAM
VAKMANSTAD

日本

Van buiten naar binnen

‘Voor Rotterdam Vakmanstad is het schooljaar 2019-2020 het jaar waarin wij de blik meer naar buiten richten en de verbinding maken met maatschappelijke organisaties. Hierbij gaan wij voorop in de strijd’, schreef ik in het jaarverslag 2018/2019.

We zijn nu een jaar verder. Het was een uitdagend en bijzonder jaar. Samen met en vooral dankzij al mijn collega’s, kan ik met gepaste trots zeggen dat we onze doelen hebben gerealiseerd. Met de blik naar buiten hebben wij in nauwe samenwerking met stakeholders zoals scholen, ouders, de overheid en sociaal investeerders gewerkt aan het herkennen, ontwikkelen en inzetten van talenten van kinderen om deze optimaal te benutten.

Benutten van kansen

De gemeente Rotterdam geeft in haar nieuwe onderwijsbeleid 2019-2024 veel prioriteit aan gelijke kansen in het onderwijs. De leertijduitbreiding van 6 uur per week is uitgebreid naar 10 uur per week. We zien echter dat scholen dit niet alleen kunnen. Ook dit schooljaar heeft Vakmanstad diverse scholen ondersteund met het invullen van hun leertijduitbreiding. Naast de aandacht voor talentontwikkeling en kansengelijkheid hebben wij in onze lessen op scholen ook aandacht gevraagd voor gezondheid en duurzaamheid. Ook tijdens de lockdown hebben wij bewezen flexibel te zijn in het voortzetten van onze programmering, deels fysiek op scholen en deels online. Hiermee hebben wij onze kansen gepakt.

Tevreden scholen

Onze deelnemende scholen bepalen of we succesvol zijn om hen te helpen met hun uitdagingen rondom leertijduitbreiding. Wij bereikten in schooljaar 2019-2020 vier basisscholen, met in totaal ruim 1.130 kinderen. Onze ambitie is om onze programma’s uit te breiden naar meer scholen, zodat meer kinderen hiervan kunnen profiteren. Hierover hebben wij het afgelopen jaar intensief contact gehad met onderwijsbesturen, scholen en de gemeentelijke politiek en met onze samenwerkingspartners. Met een gezamenlijke visie maken we simpelweg meer impact.

Meetbaar en merkbaar resultaat

Uit een analyse op basis van deze gesprekken bleek dat ons programma goed aansluit op de behoefte van scholen om een bredere ontwikkeling van leerlingen mogelijk te maken. Het onderzoeksrapport van Kohnstamm is in dit verslagjaar afgerond en laat zien dat er effecten waarneembaar zijn van het programma Doen-denken op de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen. Het programma Doen-denken levert daarmee meetbaar en merkbaar resultaat.

Verzelfstandiging

In schooljaar 2019-2020 hebben we de eerste voorbereidende stappen gezet richting opschaling en verzelfstandiging. Van alle stakeholders is gevraagd een bijdrage te leveren aan onze toekomst. Stichting De Verre Bergen is gevraagd om de verzelfstandiging van Vakmanstad mogelijk te maken. Er is nog veel werk te verzetten, want voor Vakmanstad ligt de lat voor 2020/2021 hoog.

Echte winst

Hiermee hebben wij afgelopen jaar invulling gegeven aan onze missie om sociale impact te maken in Rotterdam. De échte winst is namelijk dat kinderen lekker in hun vel komen en beter presteren op school. Daar wordt heel Rotterdam beter van.

Terugkijkend op het afgelopen boekjaar ben ik bijzonder trots op al onze collega’s met wie we dit samen voor elkaar krijgen.

Veel leesplezier!

Rachid el Ousrouti
Directeur Rotterdam Vakmanstad

Inhoudsopgave

Feiten en cijfers 8

1. Missie, visie en strategie 11

2. Doen-denken 13

2.1 Van buiten naar binnen 13
2.2 Onderzoeksresultaten van Doen-denken 13
2.3 Ouderbetrokkenheid 14
2.4 Publicatie van de leerlijnen 14
2.5 Online lessen in de lockdown 15
2.6 KBS Elisabeth 15
2.7 OBS de Globe 15
2.8 KBS Agnes 15
2.9 Het Epos 15

3. Het Vakhuis 19

3.1 OBS Bloemhof 19
3.2 RVC de Hef 19
3.3 LOB Media presentatie 19

4. Organisatie en cultuur 21

4.1 Samen leren, samen denken en samen doen 21
4.2 Digitalisering 21
4.3 PR & Communicatie 21
4.4 Covid-19 21
4.5 Bestuur 22
4.6 Raad van Advies 22
4.7 Samenwerkingspartners 22

5. Financiën 25

6. Toekomstbeeld 27

Colofon 28

Personeel & organisatie

23
medewerkers in dienst

13,75
fte in loondienst

18
zelfstandigen

5
vrijwilligers

3
stagiairs

Financiën

Inkomsten

- Donaties € 850.936
- Bijdrage scholen € 357.747

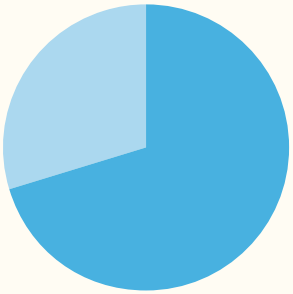

Kosten

- Programma Doen-denken € 665.498
- Programma Vakhuis € 128.946
- Back-office € 413.802

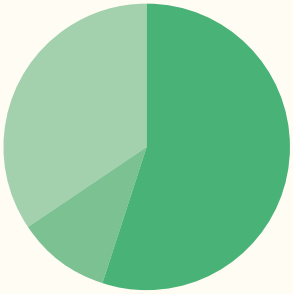

Doen-denken

4	scholen
765	leerlingen
5	locaties
4840	verzorgde lessen

Vakhuis

Voortgezet onderwijs *In curriculum*	Basisschool *Naschools extra lessen*
6 klassen in de onderbouw vmbo	3 klassen (bovenbouw)
2 klassen Internationale Schakel Klas	60 leerlingen
310 leerlingen	42 verzorgde lessen
145 verzorgde lessen	

Online lessen

79	thuislessen
1401	bezoekers ‘lessen voor thuis’

1. Missie, visie en strategie

Wat willen wij bereiken?

Vakmanstad wil kinderen en jongeren in staat stellen om goed voor zichzelf, de ander en de wereld te zorgen. Wij willen dit bereiken door educatieve programma's te ontwikkelen, waarin gezondheid, duurzaamheid en talentontwikkeling centraal staan. Nauwe samenwerking met scholen en ouders is daarbij een voorwaarde. Aandacht en betrokkenheid leveren een essentiële bijdrage aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. In onze programma's ontwikkelen kinderen en jongeren specifieke vakskills en sociaal-emotionele vaardigheden. Daarmee bieden we hun de ruimte, letterlijk en figuurlijk, om hun talenten te ontplooien.

Hoe kijken wij naar de wereld?

Samen maken we de wereld mooier. Ook kinderen en jongeren in lastige(re) situaties willen een positieve bijdrage leveren aan die wereld. Wij geloven dat het ervaren van meer leerplezier en leersucces van kinderen en jongeren hiervoor zorgt. Zij krijgen hierdoor meer zelfvertrouwen en komen lekkerder in hun vel te zitten. Dit vergroot de kans dat zij als fysiek evenwichtige, sociaal weerbare en mentaal veerkrachtige personen opgroeien. Zij leren om te vertrouwen op zichzelf èn op hun capaciteiten, waarmee ze hun toekomstperspectief verbeteren en hun kansen op de dynamische arbeidsmarkt vergroten.

Waar dragen wij aan bij?

Armoede, een lage sociale status of een lastige thuissituatie is vaak de oorzaak van maatschappelijke problemen bij kinderen en jongeren. Daardoor blijft veel potentie en talent onbenut. Ongelooflijk zonde, want juist daarmee kunnen kinderen en jongeren hun leven een positieve impuls geven. Hun dilemma's? Ze hebben een te eenzijdig netwerk, beschikken niet over de juiste kwalificaties en hebben moeite om zichzelf te presenteren. Het vinden van een baan is lastig. Vakmanstad doorbreekt die vicieuze cirkel. Met de juiste skills, een loopbaanperspectief en een positief zelfbeeld kunnen kinderen en jongeren een betere toekomst voor zichzelf opbouwen. Dit vereist een diepte-investering in de opleiding, die begint bij het basisonderwijs.

Implementatie van onze missie, visie en strategie in 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 gaven we vorm aan de uitvoering van onze missie, visie en strategie. We namen een aantal concrete stappen om de relatie met stakeholders te verdiepen en ons netwerk te vergroten. Daarnaast hebben we dit jaar gemerkt dat we, samen met de scholen, de vruchten gaan plukken van jarenlange investeringen in de ontwikkeling van het lesprogramma, training van het docententeam en activiteiten op school.

SUGAR SNAP

2. Doen-denken

Het programma Doen-denken werd in schooljaar 2019-2020 geheel of gedeeltelijk uitgevoerd op 6 locaties in Rotterdam-Zuid. Op KBS Elisabeth en op twee locaties van OBS de Globe werd het gehele programma Doen-denken uitgevoerd. Vijf uur per week kregen leerlingen van deze basisscholen les uit de vijf leerlijnen: Groen (tuinlessen), Gezond (kooklessen), Denken (filosofie), Techniek en Sport (judo/aikido). Op KBS Agnes werd de techniekklijn voor de groepen 3 tot en met 8 uitgevoerd. Op de nieuwe school Het Epos in Zuidwijk is gestart met filosofie en techniek voor de kleuters. De Heldringschool heeft het Vakmanstad concept overgenomen en op eigen wijze uitgevoerd in aangepaste leerlijnen. Deze lessen werden aangeboden boven op het reguliere lesprogramma van de scholen.

De vijf leerlijnen van het programma Doen-denken zijn gebaseerd op onze ecosociale cirkel. In deze cirkel zijn alledaagse activiteiten vormgegeven in vijf vakken: judo/aikido, koken, tuin, techniek en filosofie. Elk vak heeft zijn eigen leerlijn.

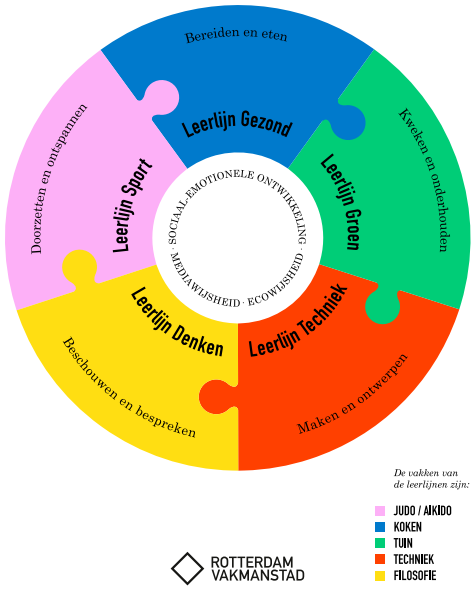

De ecosociale cirkel.

2.1 Van buiten naar binnen

Schooljaar 2019-2020 stond in eerste instantie in het teken van het vasthouden van de kwaliteit en het borgen van de investeringen in lesproducten en -activiteiten. Covid-19 vereiste echter snel schakelen in activiteiten en mogelijkheden. Het onderwijs moest op een andere manier worden voortgezet om leerlingen de gelegenheid te bieden de vaklessen te blijven volgen. De samenwerking met scholen was er in deze periode op gericht om de scholen ook tijdens de scholensluiting te ondersteunen en waar mogelijk te ontlasten. Nooit eerder was het zo belangrijk om naar buiten te treden en in samenspraak met de scholen te onderzoeken wat Vakmanstad voor het onderwijs in Rotterdam kan betekenen.

2.2 Onderzoeksresultaten van Doen-denken

Een tweejarig onderzoek van het Kohnstamm Instituut op twee van de deelnemende scholen heeft uitgewezen dat het programma Doen-denken effect heeft. Het onderzoek was gericht op het effect van Doen-denken op de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en op de opzet, uitvoer, transfer en inbedding van het programma. De onderzoekers concludeerden een positief effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de doelgroepen. Namelijk, kinderen van niet-westerse komaf en van laagopgeleide ouders gaan met name vooruit op drie sociaal-emotionele ontwikkelingsgebieden: inzet, taakmotivatie en omgaan met verschillen.

Het kwalitatieve onderzoek naar de leeromgeving en ontwerpprincipes van het programma wees uit dat de lessen betekenisvol zijn en gericht op de wereld buiten school. De leerlingen ervaren autonomie en hebben een relatie met de vakdocenten. De vakdocenten blijken in pedagogisch, didactisch en sociaal opzicht gelijk te scoren aan de groepsleerkrachten van de scholen. Groepsleerkrachten, leerlingen, directies en ouders en verzorgers zijn zeer positief over de lessen.

Op basis van het onderzoek wordt volgend jaar gewerkt aan inbedding van het programma in de school. Het specifieke doel is om de overgang van een vakles naar een reguliere les soepel te laten verlopen en de bekendheid van groepsleerkrachten met het programma te vergroten.

2.3 Ouderbetrokkenheid

Voor het evalueren en optimaliseren van de conversatiestarters die thuis worden gebruikt is de feedback van ouders en verzorgers belangrijk. Deze feedback ontvingen vakdocenten via de enthousiaste verhalen van de kinderen. Bijvoorbeeld over een recept uit de kookles die kinderen thuis met hun ouders hadden klaargemaakt, de zaadjes uit de tuinles die zij samen plantten of de judogreep die ze thuis voordeden. Ook de resultaten uit het Kohnstammonderzoek ten aanzien van ouderbetrokkenheid hebben bijgedragen aan de evaluatie. Uit interviews onder 64 ouders van de Elisabethschool en De Globe bleek 94% van de ouders te weten dat hun kinderen lessen van Vakmanstad krijgen. Veruit de meeste ouders vinden het goed en fijn dat hun kinderen deze lessen krijgen.

Sinds januari 2020 assisteren hulpmoeders bij de kooklessen op de Elisabethschool. Deze moeders zitten ook in de ouderraad van de school en zij vervullen een ambassadeursfunctie voor Vakmanstad naar andere ouders. Bijvoorbeeld door hen aan te sporen om groente- en fruitafval te verzamelen voor de composthoop in de tuinlessen.

Ouderbetrokkenheid geeft invulling aan onze 'two generation approach'. De impact van de vaklessen kan worden vergroot door ouders actief te betrekken bij het programma.

Dit doen we met:
- **conversatiestarters uit de leerlijnen, zodat ouders/verzorgers thuis op een positieve manier met hun kind(eren) over de lessen kunnen praten;**
- **evenementen waarin ouders/verzorgers zelf de lessen kunnen ervaren;**
- **communicatie over de lessen en genoemde activiteiten via alle beschikbare kanalen.**

Volgend schooljaar ligt de focus binnen ouderbetrokkenheid op het structureel inbedden van de conversatiestarters en activiteiten in de vaklessen en het meer extern communiceren over de aanpak van ouderbetrokkenheid binnen Vakmanstad. Ook wordt gekeken hoe de samenwerking met ouderraden structureler van aard kan worden.

2.4 Publicatie van de leerlijnen

De vijf leerlijnen van Doen-denken bevatten lesmateriaal dat door de vakdocenten van Vakmanstad is ontwikkeld. Dit lesmateriaal is samengesteld op basis van leerdoelen, lesonderwerpen, seizoenen en een doorgaande leerlijn. Om het lesmateriaal beter te hanteren en een leerlijn inzichtelijk te maken zijn de digitale lessen in 2019-2020 samengebracht in fysieke publicaties. Deze publicaties bevatten losse lesbladen, handleidingen en overzichten met leerdoelen, aangevuld met verwijzingen naar de relevante (SLO-)kerndoelen. Met dat laatste hebben de groepsleerkrachten inzicht in de aanvullende lessen van Vakmanstad zodat zij de doelen van de leerlijnen beter kunnen meenemen in hun eigen lessen.
De leerlijnpublicaties zijn specifiek bedoeld voor de vakdocenten en onderwijsassistenten van Vakmanstad en de leerkrachten van de scholen waar het programma Doen-denken aangeboden wordt.

De publicaties worden gedurende schooljaar 2020-2021 gebruikt om de samenwerking tussen vakdocenten en groepsleerkrachten te intensiveren. Door lesplanningen te delen komt meer uitwisseling tot stand.

2.5 Online lessen in de lockdown

Vanaf de scholensluiting op 15 maart 2020 hebben alle vakdocenten online lessen voor thuis gemaakt. In de periode 26 maart tot en met 20 april zijn 79 online lessen op de website gepubliceerd en via de scholen verspreid naar de ouders. De vakdocenten hebben in hoog tempo geleerd om thuis lesvideo's te maken met hun telefoon en een eenvoudige montageapp. Zo kon Vakmanstad 52 video's met daarin (voorgelezen) verhalen, instructies en opdrachten en 27 werkopdrachten met instructies, lesmaterialen en werkbladen publiceren. Met de verspreiding van de lessen hebben we in de periode 26 maart t/m 30 juni in totaal 1401 nieuwe bezoekers op de webpagina 'Lessen voor thuis' gehad. Op de Elisabethschool zijn naast de online lessen ook lespakketten voor techniek op school afgegeven en via de leerkracht aan de leerlingen gegeven.

Tijdens de lockdown kwamen ook de activiteiten ten aanzien van ouder-betrokkenheid tot stilstand. Waar normaal gesproken het schooljaar wordt afgesloten met ouders in de vaklessen, was dat in 2019-2020 niet mogelijk. De focus is toen gelegd op het afscheid van groep 8 in juli en het maken van een Vakmanstad zomerkalender die de kinderen thuis met ouders konden gebruiken.

> *"De kinderen hebben ondanks corona toch weer met allerlei dingen kunnen kennismaken. Ze zijn echt trots op wat ze hebben gemaakt."*
>
> LEERKRACHT ELISABETHSCHOOL

2.6 KBS Elisabeth

In het schooljaar 2019-2020 hebben we 182 leerlingen bereikt op KBS Elisabeth. We verzorgden over de vijf leerlijnen heen 1.275 lessen. Voor die lessen heeft Vakmanstad structurele inspanning geleverd om optimale lesvoorwaarden te creëren. Waar nodig is met halve groepen gewerkt om het leerrendement te verhogen. Op KBS Elisabeth zijn tijdens de scholensluiting gemiddeld acht leerlingen per dag opgevangen van ouders in vitale beroepen. Vakmanstad heeft aan deze leerlingen uit groep 1 tot en met 8 wekelijks vier workshops verzorgd op het gebied van tuin, techniek, drama en judo. Op school was veel waardering voor de lessen en de bereidheid van Vakdocenten om langer te blijven omdat hun lessen uitliepen door het enthousiasme van de leerlingen. De workshops zorgden voor een positieve sfeer op school. Het gaf de leerkrachten even ontspanning en de leerlingen waren blij dat ze iets konden doen.

2.7 OBS de Globe

In het schooljaar 2019-2020 hebben we op de twee locaties van OBS de Globe, Zwartewaalstraat en Den Hertigstraat, 342 leerlingen bereikt. We verzorgden over vier leerlijnen heen 1.682 lessen. De 5e leerlijn, judo en aikido, wordt door OBS de Globe zelf georganiseerd. Waar nodig is met halve groepen gewerkt om het leerrendement te verhogen. Op de Den Hertigstraat is de educatieve tuin afgemaakt. In een samenwerking tussen OBS de Globe, Vakmanstad en de Gemeente Rotterdam is een nabijgelegen stuk grond tussen woningen omgetoverd tot een vruchtbare tuin met kas, schuurtjes, akkertjes, bomen en een speelberg. De tuin wordt onderhouden door een tuinvrouw die ook in de vakanties de tuin beheert.

2.8 KBS Agnes

Op KBS Agnes hebben we in 2019-2020 wekelijks technieklessen verzorgd. Aan de bovenbouw zijn ICT lessen gegeven. Hiermee hebben we 242 leerlingen bereikt.

2.9 Het Epos

De nieuwe basisschool Het Epos is in maart 2020 geopend met een kleine kleuterklas. In verband met de scholensluiting konden zij later van start dan gepland. Op Het Epos is in de 10 weken voor de zomervakantie wekelijks techniek en filosofie aan de kleuters gegeven.

Interview met Bouchra Abdellaoui-Salihine

Bouchra Abdellaoui-Salihine is coördinator Ouderbetrokkenheid en werkt sinds 2017 bij Rotterdam Vakmanstad om invulling te geven aan de two generation approach. Op basis van social design heeft zij een aanpak van ouderbetrokkenheid ontwikkeld die past bij de visie van Vakmanstad, de werkwijze van de scholen en de behoefte van de ouders en verzorgers.

> *"In het DNA van Vakmanstad nemen ouders en verzorgers van oudsher een belangrijke plek in."*
>
> BOUCHRA ABDELLAOUI-SALIHINE, ROTTERDAM VAKMANSTAD

Waarom zet Vakmanstad in op ouderbetrokkenheid?

Omdat we les geven aan (jonge) kinderen. Ouderbetrokkenheid thuis levert, naast betrokkenheid van school en leerkrachten, een belangrijke positieve bijdrage aan de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Dit betekent dat er thuis over schoolactiviteiten wordt gesproken en er een positieve en ontspannen sfeer rondom leren ontstaat. Ouders en verzorgers betrekken bij het Doen-denken lesprogramma betekent ook dat de impact daarvan wordt vergroot. Als een kind bijvoorbeeld vanuit de tuin- en natuurlessen zaadjes meeneemt om in de eigen omgeving te planten kan er thuis een gesprek ontstaan over de tuin- en natuurlessen. Als vervolgens in de les de volkstuin van opa wordt besproken dan is de cirkel tussen school en thuis mooi rond.

Hoe is de aanpak van ouderbetrokkenheid bij Vakmanstad tot stand gekomen?

In het DNA van Vakmanstad nemen ouders en verzorgers van oudsher een belangrijke plek in. Naast gesprekken met hen heb ik ook veelvuldig gesproken met scholen en ouderconsulenten over hun ervaringen met ouderbetrokkenheid. Dit leidde tot de formulering van de werkelijke behoefte van ouders en verzorgers. Namelijk dat zij het beste voor hun kinderen willen nu en in de toekomst en dat ze willen dat wat de kinderen op school krijgen zin heeft voor de toekomst. Daar willen zij graag aan bijdragen. Het doel werd: Ouders en verzorgers op een positieve manier in staat stellen om betrokken te zijn bij hun kinderen en bij de waardevolle en leuke dingen die zij doen en leren in de lessen. Na een periode van ideeën verzamelen en het uitvoeren van verschillende pilots zijn we gekomen tot een verzameling activiteiten, content, tools en producten onder de noemer conversatiestarters.

Hoe ziet de aanpak van ouderbetrokkenheid bij Vakmanstad eruit?

De conversatiestarters richten zich op het bewustmaken van ouders en verzorgers van de lessen. Door hen hierover te informeren, de inhoud van de lessen zelf te laten ervaren en van daaruit een handelingsperspectief te bieden. Namelijk om op een positieve manier thuis te praten over de lessen. Voorbeelden van conversatiestarters die meegaan naar huis zijn: Placemats met daarop een mediawijsheid quiz gedrukt. Meeneembakjes met daarin eten dat de kinderen in de kooklessen hebben klaargemaakt. Zogenaamde wijsheidstegels waarop kinderen schrijven wat ze bij de filosofielessen hebben geleerd. Een Vakmanstad kleurboek voor de allerkleinsten met kleurplaten over de vijf vakken. Maar ook de maandelijkse berichten over de lessen in de schoolnieuwsbrieven kunnen een referentiekader vormen voor gesprekken thuis. Hetzelfde geldt voor een techniek- of filosofieles voor ouders en verzorgers in de ouderkamer op school. De conversatiestarters komen voort uit de visie en de lesstof. Ik heb ze ontwikkeld in samenspraak met de vakdocenten en in samenwerking met de scholen. De aanpak bestaat uit alle conversatiestarters samen omdat ze afzonderlijk ontoereikend zijn om alle verschillende ouders en verzorgers aan te spreken.

Wat zijn de ervaringen en feedback tot nu toe?

Als social design producten geven de conversatiestarters vorm aan interacties tussen ouders/verzorgers en kinderen. Tijdens ontmoetingen blijkt steeds dat als ouders en verzorgers eenmaal weten en vooral ervaren wat hun kinderen in de vaklessen doen, zij enthousiast worden en meer ervan willen zien en weten. Vaak kunnen zij zich meteen een beeld vormen over hoe deze lessen een positieve bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling en daarmee toekomst van hun kinderen. De visie van Vakmanstad bestrijkt het mentale, fysieke, sociaal-emotionele, relationele en ecologische. Daarvoor zijn in iedere cultuur en leefwereld aanknopingspunten te vinden. De inzet van de conversatiestarters wordt door mij gemonitord en zo nodig aangepast. Zo blijft het aanbod op maat en kan er worden ingespeeld op de feedback van alle betrokkenen: ouders/verzorgers, kinderen, vakdocenten en scholen.

Hoe ziet de toekomst eruit?

We blijven doorgaan met het informeren en inspireren van ouders en verzorgers door middel van op maat gemaakte producten. Het lesprogramma biedt eindeloze mogelijkheden om de vakkennis en creativiteit uit de lessen via het enthousiasme van de kinderen mee naar huis te sturen.

3. Het Vakhuis

Het Vakhuis biedt een keuzeprogramma voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Vakmanstad werkte in 2019-2020 samen met OBS Bloemhof voor een aanbod van naschoolse activiteiten en met RVC de Hef voor een uitbreiding van het curriculum. Iedere leerling kreeg in het Vakhuis de kans om workshops te volgen in de werkplaatsen Techniek, Gezond, Media en ICT.

Het Vakhuis is een programma dat is ontwikkeld in het verlengde van het programma Doen-denken en heeft daar ook een wisselwerking mee. In het Vakhuis kunnen leerlingen hun talenten nóg meer ontdekken en ontwikkelen.

3.1 OBS Bloemhof

In het schooljaar 2019-2020 hebben 60 leerlingen van OBS Bloemhof aan het Vakhuis deelgenomen. Voor groep 6, 7 en 8 zijn 42 werkplaatsen van 1,5 uur georganiseerd in de periode tussen de herfstvakantie en de kerstvakantie. Na de scholensluiting zijn de lessen in het Vakhuis niet hervat. In het naschoolse programma zitten de kinderen uit groep 6, 7 en 8 gemengd in de workshops naar keuze. In verband met de coronamaatregelen was dit niet meer te organiseren. In 2020-2021 wordt het Vakhuis weer als vanouds georganiseerd.

3.2 RVC de Hef

Op RVC de Hef is het Vakhuis gericht op jongeren van leerjaar 1 en 2 van het vmbo en van de internationale schakelklassen. In het schooljaar 2019-2020 bereikten we 310 leerlingen en zijn 145 lessen gegeven. De samenwerking werd dit schooljaar gezocht in Onderzoekend & Ontwerpend leren, met de focus op techniek. Met de scholensluiting kwam een einde aan deze samenwerking. De aandacht op de Hef ging vanaf toen naar verplichte lessen in het curriculum.

3.3 LOB Media presentatie

In februari presenteerden we het lesprogramma en onderzoek ‘Op verhaal komen; LOB Media op RVC de Hef’. De twee publicaties zijn na jarenlange samenwerking met SKVR en RVC de Hef afgerond. In gezelschap van geïnteresseerden uit het Rotterdamse onderwijsveld werd het eerste exemplaar door twee leerlingen overhandigd aan wethouder Kasmi.

Hauteur maxi. 0,75m, dimensions
hauteurs, rectangulaires, rondes.

4. Organisatie en cultuur

Vakmanstad werkt in het partnerschap met de scholen aan een sterke relatie. De school heeft een goed bereikbare coördinator als contactpersoon, bij ziekte van een vakdocent gaat de les door zonder dat de school daar zorgen om heeft, het schoolteam van vakdocenten weet van elkaar waar ze mee bezig zijn en de vakdocenten hebben voldoende pedagogische en didactische vaardigheden om een veilig leerklimaat in de klas te scheppen en af te stemmen op de waarden van de school. Met een team van 23 medewerkers in loondienst, 18 zelfstandigen, 5 vrijwilligers en 3 stagiairs hebben we steeds gewerkt aan de kwaliteit van de uitvoering en samen vooruitgekeken naar de toekomst.

4.1 Samen leren, samen denken en samen doen

Vakmanstad bestaat uit een divers team van vakdocenten, onderwijsassistenten, coördinatoren en vrijwilligers. Om het team voor te bereiden op de ambitieuze uitbreiding en de kwaliteit van onze onderwijsprogramma's te waarborgen hebben we ingezet op 'Samen leren, samen denken en samen doen'. Met de oprichting van de Vakmanstad-academie is een ruim aanbod onderwijskundige cursussen beschikbaar gesteld voor alle werknemers en zelfstandigen. Hiermee kan iedereen zijn professionele ontwikkeling in eigen tempo vormgeven. Daarnaast zijn meerdere bijeenkomsten voor collegiaal leren georganiseerd, waarbij een senior docent een vakinhoudelijke of pedagogische training gaf. Voor de uitwisseling van kennis en ervaring kwamen de vakgroepen maandelijks bijeen. Bovenop de vakspecifieke ontwikkeling is dit jaar extra aandacht geweest voor vitaliteit. In twee sessies zijn de domeinen bewegen, voeding, slaap en sociale weerbaarheid aan bod gekomen.

4.2 Digitalisering

Om de onderlinge communicatie en verbinding te versterken is aan het begin van het schooljaar een intranet opgezet. Op dit intranet kunnen medewerkers aan elkaar dingen vragen, leuke weetjes delen of een oproep doen. Vanuit kantoor wordt informatie gedeeld in nieuwsberichten en in werkgroepen. Zeker in de periode van thuisquarantaine was het intranet een waardevol instrument van verbinding. Vlak voor de lockdown is Vakmanstad overgestapt naar Microsoft 365 als digitale werkomgeving. Deze werkomgeving biedt nieuwe mogelijkheden voor samenwerken en is moderner, veiliger en goedkoper. Veiliger behelst zowel de back-up en veiligheidslicenties van de werkomgeving, als het werkgedrag van medewerkers in de werkomgeving en het tijdig uitvoeren van updates op de computer.

4.3 PR & Communicatie

De communicatiedoelen waren in 2019-2020 gericht op het intensiveren van onze relaties en uitbreiden van ons netwerk. Vakmanstad moest meer zichtbaar worden in Rotterdam. Veel mensen kenden Vakmanstad wel, maar wisten niet wat Vakmanstad doet. Met een intensiever social media beleid en publicaties in offline en online media hebben we zichtbaar gemaakt wat Vakmanstad doet op de scholen. Met de deelname aan en organisatie van onderwijsactiviteiten en -bijeenkomsten in de stad hebben we ons netwerk kunnen uitbreiden.

Vanaf 2020-2021 zijn de communicatiedoelen afgestemd op de geambieerde groei van Vakmanstad. Dat betekent dat naast het vergroten van de naamsbekendheid ook de voorkeur van scholen voor Vakmanstad versterkt moet worden.

4.4 Covid-19

Vanaf de scholensluiting werkte het volledige team van Vakmanstad vanuit huis. De werkzaamheden die vanuit huis gedaan werden waren thuislessen produceren en verspreiden via de website, lespakketten voor thuis maken, lesmateriaal ontwikkelen en verbeteren en doorlopende back-office werkzaamheden. In de doorbetaling van de werknemers en zelfstandigen is tijdens de scholensluiting geen onderscheid gemaakt. De financier van Vakmanstad heeft aangegeven dat dit geen reden van zorg mocht zijn. In gevallen waarin medewerkers en zelfstandigen vanwege de lockdown géén werkzaamheden meer konden verrichten voor Vakmanstad, werden zij opgeroepen om voor de uren die zij normaal gesproken zouden werken voor Vakmanstad zich nuttig te maken in de Rotterdamse samenleving.

Zo hebben collega's zich bijvoorbeeld ingezet om online huiswerkbegeleiding te verzorgen, het verzorgen van online lessen op de school van hun eigen kinderen of het bellen van mensen in eenzaamheid om de pijn van de lockdown enigszins te verzachten.

Na de scholensluiting is het kantoor weer langzaam in gebruik genomen, met inachtneming van maatregelen om met 1,5 meter afstand te kunnen werken. Zo lang coronamaatregelen van kracht zijn werkt het team dat niet op school is hoofdzakelijk vanuit huis.

4.5 Bestuur

In 2019 is de samenstelling van het bestuur gewijzigd. Per 15 oktober is secretaris Hidde Verkade afgetreden. Marvin Pires heeft hem als secretaris opgevolgd.

- Diederik van Dommelen, voorzitter (Partner PwC)
- Marvin Pires, secretaris (Programma Manager Stichting De Verre Bergen)
- Rowdy Schouten, penningmeester (Partner JSA Tax Consultancy)
- Anky Romeijnders, algemeen bestuurslid (Lid College van Bestuur Albeda College)
- Monique Verdier, algemeen bestuurslid (Bestuurder Dutch DPA)

Structuur
Stichting Vakmanstad is statutair gevestigd te Rotterdam op 22 oktober 2010 en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Rotterdam met dossiernummer 51106418.

4.6 Raad van Advies

De Raad van Advies is in de periode 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2020 ongewijzigd gebleven. De Raad van Advies komt in ieder geval twee keer per jaar bij elkaar en adviseert het bestuur en de directie over het beleid in de ruimste zin van het woord. Alle leden hebben hun expertise in het onderwijs, bedrijfsleven, ontwikkeling en duurzaamheid. De leden van de Raad van Advies zijn:

- Alexander Rinnooy Kan (Hoogleraar Economie en Bedrijfskunde Universiteit van Amsterdam en Lid van de Eerste Kamer)
- Jan Rotmans (Hoogleraar Transitiekunde Erasmus Universiteit)
- Johan Wakkie (Voormalig directeur van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond)
- Henk Oosterling (Hoofddocent Filosofie Erasmus Universiteit en Founder Rotterdam Vakmanstad)

4.7 Samenwerkingspartners

- KBS Elisabethschool
- OBS de Globe
- OBS Bloemhof
- KBS Agnesschool
- Rotterdams Vakcollege de Hef
- Het Epos
- SBO Sonnevanck
- KBS Jacobus
- Voedseleducatie010 (VEDU010)
- Zterk
- Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR)
- Stichting De Verre Bergen
- Stichting BOOR
- Stichting RVKO
- Stichting Vogelgezang
- DOCK
- Vereniging Humanitas
- Hogeschool Rotterdam
- Albeda College
- ROC Zadkine
- Onderwijsgroep Capabel
- Nationaal Programma Rotterdam Zuid
- Gemeente Rotterdam
- Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO)
- CED-groep

ROTTERDAM
VAKMANSTAD

5. Financiën

Begroting schooljaar 2020/2021
De begroting over de periode 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2021 is als volgt:

BEGROTING 01-07-2020 T/M 30-6-2021	
BATEN	
· Donaties	€ 905.448
· Bijdragen scholen	€ 337.000
SOM DER BATEN	€ 1.242.448
LASTEN	
· Programma Doen-denken	€ 694.051
· Programma Vakhuis	€ 151.351
· Backoffice	€ 397.046
SOM DER LASTEN	€ 1.242.448
BATEN MINUS DE LASTEN	
Financiële baten en lasten	€ 0
SALDO RESULTAAT	€ 0

6. Toekomstbeeld

De ambitie voor de toekomst is om het programma Doen-denken binnen vijf jaren op minimaal 15 basisscholen uit te voeren. Uit diverse gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente Rotterdam, Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), Rotterdamse schoolbesturen en vertegenwoordigers van basisscholen blijkt dat Vakmanstad enorme kansen heeft om het programma Doen-denken op te schalen naar meerdere basisscholen in Rotterdam.

Voor een gezonde opschaling is het van belang om een sterk team te hebben. Daar heeft Vakmanstad in de afgelopen jaren hard aan gewerkt. Verder is het van belang om goed uitgewerkte leerlijnen te hebben. Die zijn inmiddels af en worden de komende periode geactualiseerd op basis van ervaringen uit de praktijk. Tot slot is het voor een succesvolle opschaling van belang om een effectief programma te hebben. Uit het onderzoek van het Kohnstamm Instituut is gebleken dat het programma Doen-denken positieve effecten heeft en levert daarmee meetbaar en merkbaar resultaat. De effecten zouden volgens het instituut nog hoger kunnen worden wanneer Vakmanstad erin slaagt om het programma in te bedden in de deelnemende scholen. Daar ligt voor de komende jaren dan ook de focus op.

Het COVID-19 virus en de maatregelen die door de Rijksoverheid worden genomen kunnen helaas een significante impact hebben op Rotterdam Vakmanstad. Het is momenteel onzeker hoe groot de impact daadwerkelijk zal zijn. Voor de middellange termijn worden flexibele plannen gemaakt die bij meerdere scenario's ingezet kunnen worden. In de komende jaren werkt Vakmanstad keihard om de ambities voor opschaling waar te maken. Hiermee breiden wij onze programma's uit naar meerdere scholen, zodat nog meer kinderen hiervan kunnen profiteren.

Colofon

Uitgave: Rotterdam Vakmanstad
Teksten: Rachid el Ousrouti, Suzanne Hijstek,
Bouchra Abdellaoui-Salihine
Eindredactie: Rotterdam Vakmanstad
Fotografie: Marwan Magroun
en Angelique van Woerkom
Vormgeving: Kommerz.nl
Druk: Printerpro, Rotterdam

Rotterdam Vakmanstad
Batavierenstraat 15
3014 JH Rotterdam
010-4408500
info@vakmanstad.nl
vakmanstad.nl

ROTTERDAM VAKMANSTAD

Financieel verslag 2019/2020

Stichting Vakmanstad Rotterdam

ROTTERDAM VAKMANSTAD

Balans per 30 juni 2020

Activa	*30 juni 2020*		*30 juni 2019*	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa		0		0
Vlottende activa				
Vorderingen	14.820		184.967	
Liquide middelen	251.969		110.255	
		266.789		295.222
		266.789		295.222

Passiva	*30 juni 2020*		*30 juni 2019*	
	€	€	€	€
Kapitaal				
Bestemmingsreserve		198.496		198.496
Kortlopende schulden		68.293		96.726
		266.789		295.222

ROTTERDAM VAKMANSTAD

Staat van baten en lasten over het boekjaar 2019/2020

	Begroting 1-7-2019 t/m 30-6-2020	*Exploitatie 1-7-2019 t/m 30-6-2020*	*Exploitatie 1-7-2018 t/m 30-6-2019*
	€	€	€
Baten			
Subsidiebaten	888.209	850.936	925.923
Overige baten	337.000	357.747	339.917
Som der baten	1.225.209	1.208.683	1.265.840
Lasten			
Programma Doen-denken	676.724	665.498	643.438
Programma Vakhuis	160.939	128.946	156.888
Programma Gezonde lunch	0	0	47.962
Backoffice	387.546	413.802	417.089
Som der lasten	1.225.209	1.208.246	1.265.377
Baten minus de lasten	0	437	463
Financiële baten en lasten	0	437	463
Saldo resultaat	0	0	0
Resultaatbestemming			
(Onttrekking) / dotatie bestemmingsreserves		0	0
Saldo resultaat		0	0

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

1.1. Activiteiten

Stichting Vakmanstad werkt vanuit een integrale visie op verschillende schalen (lokaal, landelijk en internationaal) om een breed begrip van duurzaamheid en intercultureel vakmanschap uit te dragen en te realiseren in de ruimste zin des woords alsmede het ontwerpen en initiëren van projecten en het organiseren en coördineren van daarop geënte netwerken.

1.2. Vestigingsadres

Stichting Vakmanstad is feitelijk gevestigd aan de Batavierenstraat 15, 3014 JH te Rotterdam en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 51106418.

1.3. Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

1.4. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Stichting Vakmanstad zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

1.5. Boekjaar

Het boekjaar betreft de periode 1 juli tot en met 30 juni. Het huidige boekjaar betreft de periode 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2020. Het voorgaande boekjaar betreft de periode 1 juli 2018 tot en met 30 juni 2019.

2. Grondslagen van waardering

2.1. Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden gewaardeerd tegen nominale waarde of verkrijgingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

2.4. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is bij het contant maken van de kasstromen een disconteringsvoet gehanteerd. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

2.5. Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.6. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.7. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1. Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

3.2. Opbrengstverantwoording

3.2.1. Ontvangen bijdragen

Ontvangen bijdragen worden in het resultaat van het jaar ten gunste gebracht waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen en waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Investeringssubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag.

3.2.2. Sponsorbijdragen

Bijdragen van sponsoren worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

3.2.3. Giften en soortgelijke baten

Naast de giften worden baten uit nalatenschappen separaat verantwoord.

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

3.3. Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.4. Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

3.5. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

3.6. Fiscaal

Stichting Vakmanstad is met de Belastingdienst in gesprek gegaan over de BTW-positie. De Belastingdienst heeft per brief d.d. 23 mei 2018 bevestigd dat de subsidies en bijdragen die samenhangen met de onderwijsprogramma's zijn vrijgesteld voor de omzetbelasting. Nu er geen sprake is van met omzetbelasting belaste prestaties, kan de stichting de aan haar in rekening gebrachte omzetbelasting niet in aftrek brengen.